

Skaraborgs län.

Apoteket i Mariestad.

1704.

Ehuru en gammal stad, som redan d. 9 okt. 1583 erhöi stadsprivilegier, fick Mariestad först 1704 apotek, då Georg Bartelman, bördig från Tyskland, detta år inrättade apotek här samt d. 2 dec. s. å. erhöi Carl XII:s privilegium å detsamma. Man känner ej mycket om honom, men han synes hafva haft apoteket ända till 1749, då han efterträddes af S. J. Runneblad.

Hvar apoteket under äldre tider varit beläget är icke kändt. Det var många år inrymt i ett mindre hus vid Skolgatan, därifrån det 1894 eller 1895 af apotekare F. L. Kinnander flyttades till Nygatan invid Stadsparken. År 1912 flyttades det af apotekare C. E. Norberg till fastighetsaktiebolaget Hembygdens hus vid Kyrkogatan, där det fortfarande är beläget.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 2,500 kronor.

BARTELMAN, GEORG. Född d. . . . 1673 i Tyskland.

Föräldrar:

B. inrättade 1704 apotek i Mariestad, å hvilket han d. 2 dec. s. å. af Carl XII erhöi privilegium. Han synes hafva innehaft apoteket till 1849, då han sålde detsamma.

Död d. 13 maj 1757.

Gift d. . . . 1702 i Stockholm med ANNA CATARINA VON FLINCKEN, dotter till löjtnanten HINDRICH VON FLINCKEN och CATHARINA HEDVIG VON SCHACKEN.

Barn: JOHAN GEORG, född d. 28 juni 1703, död d. . . .; — GEORG HENRIK, född d. 10 aug. 1704, död d. . . .; — JOHAN GEORG, född d. 26 juni 1706, död d. . . .; — CHRISTIAN HEN-

RIK, född d. 25 nov. 1707, död d. . . .; — CARL GUSTAF, född d. 4 dec. 1709, död d. . . .; — JOHAN DAVID, född d. . . . 17. ., död d. 2 april 1715; — JOHAN DAVID, född d. 2 okt. 1718, död d. 26 aug. 1724.

RUNNEBLAD, SAMUEL JOHAN. Född d. . . . 1713 i Småland.

Föräldrar:

S. disciplinerade 7 år som elev å apotek i Göteborg, tjänstgjorde sedan ytterligare ett år i Göteborg samt ett år å apoteket Morianen i Stockholm, hvarpå han reste utomlands och här tjänstgjorde inom farmacien under 11 år. Tjänstgjorde efter hemkomsten 6 år å apoteket Hvita Björnen i Stockholm till 1749, då han aflade apotekarexamen samt inköpte apoteket i Mariestad.

År 1751 inrättade han, på magistratens och borgerskapets kallelse, tillika ett apotek i Skara, hvilket han dref förmedelst provisor till 1766, då ett själfständigt apotek där blef inrättadt.

Han räknades på sin tid såsom en ibland rikets skickligare apotekare.

Död d. 13 febr. 1784 i Mariestad.

Gift d. 1 okt. 1749 med CATHARINA ELISABETH DUHN, född d. . . . 1725, död d. 2 jan. 1784 i Mariestad.

Barn: JOHAN (JEAN) SAMUEL, född d. 8 mars 1750. Farmacie studiosus, reste 1772 till Pomern; — ULRIKA FREDRIKA, född d. 21 jan. 1752, död d. 1 aug. 1807, gift d. . . . 1784 med apotekaren i Mariestad PETTER OLOF TILLQVIST, född d. 23 febr. 1752, död d. 28 febr. 1819; — MARIA ELISABETH, född d. 13 nov. 1759, död d. 13 jan. 1828, gift d. . . . med handlanden SAMUEL CARLQVIST, född d. . . . 1760, död d. 15 maj 1802.

TILLQVIST, PETTER OLOF. Född d. 23 febr. 1752 i Halmstad.

Föräldrar: Bagaren HANS TILLQVIST, född d. . . . 1697, död d. 10 mars 1769, och AGNETA STOCKMAN, född d. . . ., död d. . . .

T. erhöill skolundervisning i Halmstad och antogs 1767 till elev på apoteket Morianen i Stockholm, där han efter 7 elev-år aflade farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde därefter

från år 1773 å apoteket i Mariestad och tillträdde 1784, efter avslutadt köp, apoteket här efter att s. å. i Stockholm hafva undergått apotekarexamen. Sålde apoteket 1800.

Död d. 28 febr. 1819 i Halmstad.

Gift d. 26 nov. 1784 med ULRIKA FREDRIKA RUNNEBLAD, född d. 21 jan. 1752, död d. 1 aug. 1807 i Mariestad, dotter till apotekaren i Mariestad SAMUEL JOHAN RUNNEBLAD och CATHARINA ELISABETH DUHN.

Barn: AGNETA ELISABETH, född d. 2 nov. 1785, död d. 9 dec. 1833; — JOHANNA ULRIKA, född d. 11 nov. 1787, död d. 17 aug. 1842 på Erikstorp, Ullervads socken, gift d. 26 jan. 1820 med landtbrukaren JOHAN ARON PAULIN, född d. . . . , död d. . . . på Fjäll i Björsäters socken; — PEHR FREDRIK, född d. 22 juni 1789, död d. . . . Kapten vid Gotlands nationalbeväring; — HEDVIG ELEONORA, född d. 30 mars 1791, död d. 5 nov. 1839, gift d. . . . med garfvaren CARL ULRIK CARLBOM, född d. . . . 1796, död d. 26 nov. 1831; — CATHARINA MARIA, född d. 31 mars 1793, död d. 6 juli 1796; — HANS SAMUEL, född d. 15 sept. 1795, död d. . . . Glasmästare.

HILLBOM, JOHAN ERIK. Född d. 26 jan. 1772 i Gäfle.

Föräldrar: Sjökaptenen OLOF HILLBOM, född d. . . . 1728, död d. 24 juni 1797, och BRITA LUNDIN, född d. . . . 1731, död d. 7 maj 1774.

H. aflade apotekarexamen 1800 samt blef s. å. ägare af apoteket i Mariestad, på hvilket han dock först d. 29 april 1809 erhöill privilegium. Afytrade apoteket i början af 1920.

Död d. 25 febr. 1823 i Mariestad.

Gift d. 5 okt. 1804 med SUSANNA MARIA MODÉER, född d. 11 nov. 1782, död d. 19 febr. 1878 i Mariestad, dotter till kronobefallningsmannen . . . MODÉER och . . .

Barn: BRITA SOFIA, född d. 14 sept. 1805, död d. 2 aug. 1835, gift d. . . . med handlanden JOHN WIJKMAN, född d. 13 mars 1806, död d. 7 dec. 1878; — CHRISTINA, född d. 26 april 1808, död d. 8 nov. 1812; — CHRISTINA FREDRIKA, född d. 16 juli 1813, död d. 17 juni 1900; — MARIA CHARLOTTA, född d. 16 aug. 1816, död d. 17 sept. 1900, gift d. . . . med handlanden JOHN WIJKMAN i hans andra äktenskap; — ANNA ERIKA, född d. 28 april 1820, död d. . . . , gift d. 1842 med veterinären PEHR OLOF GRÖNQVIST, född d. 23 okt. 1817, död d. 25 dec. 1856.

SUNDIUS, CARL GUSTAF. Var innehafvare af apoteket i Mariestad åren 1820—31. (Se under apoteket i Kisa, sid. 553).

SIGNUEL, OLOF ANDERS. Född d. 28 jan. 1801 i Göteborg.

Föräldrar: Färgerifabrikören ANDERS SIGNEUL, född d. . . . 1762, död d. 28 maj 1836, och SIDONIA CHARLOTTA FAUST, född d. 1 april 1771, död d. 16 okt. 1810 i Göteborg.

S. antogs till elev å apoteket Kronan i Göteborg 1817 samt aflade d. 11 mars 1822 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter till 1831 å apoteken Svanen och Fenix i Stockholm och aflade d. 10 juni 1829 apotekarexamen. Inköpte 1830 apoteket i Mariestad, å hvilket han d. 30 juni 1831 erhöll privilegium. Försålde apoteket d. 1 okt. 1858. Han träffades 1865 af ett slaganfall med åtföljande förlamning samt förblef återstoden af sin lefnad sängliggande.

Död d. 6 april 1876 i Mariestad.

Gift d. 19 sept. 1831 med CATHARINA MARIA ROSENLIND, född d. 7 juli 1807 i Stockholm, död d. 9 okt. 1858 i Mariestad, dotter till sadelmakaren JOHAN ROSENLIND och ANNA MARGARETHA FAUST.

Barn: ANDERS EDVARD, född d. 12 dec. 1833; — GILLIS EMIL, född d. 4 jan. 1836, död d. 28 jan. s. å.; — MARIE CLEMENTINE, född d. 17 febr. 1839.

LINDAHL, CARL JOHAN. Född d. 15 mars 1827 på Åsen i V. Vingåker, Södermanlands län.

Föräldrar: Handlanden och landtbrukaren PEHR ERIK LINDAHL, född d. 9 aug. 1791, död d. 27 febr. 1865, och CARIN WIDBERG, född d. 19 jan. 1796, död d. 4 april 1877.

L. erhöll undervisning i elementarskolan i Nyköping 1836—41 och gymnasiet i Strängnäs 1841—44 samt blef i juni 1844 elev å apoteket Hjorten i Örebro, fortsatte i april 1845 elevtjänstgöringen å apoteket Bävern i Västerås samt aflade där d. 25 nov. 1847 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Uppsala från d. 28 dec. 1847 till d. 1 jan. 1849 och aflade d. 30 maj 1850 apotekarexamen. Han tjänstgjorde därefter å apoteket Korpen i Stockholm från okt. 1850 till okt. 1851 samt å apoteket Hvita Björnen i Stockholm från okt. 1851 till april 1852. Inköpte 1852 apoteket i Arboga,

hvilket han tillträdde d. 1 jan. 1853 och hvarå han d. 23 okt. 1854 erhöill privilegium. Försålde apoteket 1857 och inköpte apoteket i Mariestad, som han tillträdde d. 1 okt. 1858 och hvarå han d. 13 maj 1859 erhöill privilegium. Sålde apoteket d. 1 okt. 1872 till apotekare C. H. Hörberg och inköpte godset Stenstorp i Södermanland, som han en tid brukade. Inköpte 1894 Börstorps gods i Hassle socken, hvilket han innehade till 1902, då han återflyttade till Mariestad, hvarest han köpte det s. k. Bolinderska huset midt emot kyrkan.

L. var ledamot af Mariestads kommunalstyrelse och fattigvårdsstyrelse från 1863 till d. 1 okt. 1873.

Död d. 14 aug. 1923 i Mariestad.

Gift d. 8 juni 1867 med HILDA GUSTAFVA BUNDSÉN, född d. 13 maj 1843 i Göteborg, död d. 1 okt. 1903, dotter till tullkontrollören ALEXANDER MAGNUS BUNDSÉN och JOHANNA (JEANNA) AUGUSTA BERGWALL.

Barn: HILDUR JOSEFINA, född d. 10 aug. 1868; — PEHR IVAR ALEXANDER, född d. 8 nov. 1869. Kapten i K. Norrbottens regementes reserv; — BENGT ERIK ARVID, född d. 18 febr. 1872. Landtbrukare; — CARL GUNNAR, född d. 28 april 1878, död d. 18 okt. 1910. Landtbrukare.

HÖRBERG, CARL HERMAN. Född d. 26 juli 1833 i Höreda, Jönköpings län.

Föräldrar: Mönsterskrifvaren P. C. HÖRBERG, född d. . . . 1805, död d. . . . 1846, och ANNA ULRIKA BJÖRKGREN, född d. . . . 1807, död d. . . .

H. erhöill undervisning vid elementarläroverket i Vimmerby samt antogs 1848 till elev å apoteket i Jönköping. Aflade d. 29 april 1852 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 1 juni 1855 samt å apoteket i Kalmar till d. 17 aug. 1858. Inskrefs höstterminen 1858 vid farmaceutiska institutet samt aflade d. 23 maj 1861 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter från d. 1 juni 1861 till d. 1 juni 1862 å apoteket i Växiö och från d. 15 juni 1862 till d. 18 juli 1865 å apoteket i Kalmar. Inköpte d. 1 sept. 1865 jämte apotekaren G. B. Anderson apoteket Kärnan i Hälsingborg och öfvertog d. 15 sept. 1868, efter dennes död, äfven hans andel samt erhöill d. 30 okt. 1868 privilegium å apoteket. Försålde detsamma d. 1 sept. 1870 och inköpte d. 1 okt. 1872 apoteket i Marie-

stad, hvarå han d. 8 nov. 1872 erhöill privilegium, men redan försålde d. 1 juni 1873. H. var en duglig apotekare, omtyckt af alla för sin redbara, vänfasta karaktär.

Död d. 28 juni 1898 i Säffle.

Ogift.

CARLSSON, VILHELM HENRIK. Född d. 22 nov. 1834 i Linköping.

Föräldrar: Guvernementspastorn på St Barthélemy, sedermera kyrkoherden i Vänersborg, kontraktsprosten CARL ADOLF CARLSSON, född d. 15 dec. 1800, död d. 26 maj 1858, och JULIANA SPENSER, född d. . . . 1808, död d. 17 mars 1838.

C. erhöill undervisning vid Vänersborgs elementarläroverk åren 1841—47 samt antogs d. 8 maj 1847 till elev å apoteket i Vänersborg, där han d. 30 dec. 1850 aflade farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde sedan å samma apotek till d. 1 sept. 1852 och därefter å apoteket i Lidköping från sept. 1852 till d. 1 maj 1853 samt ånyo å apoteket i Vänersborg till d. 1 okt. 1854. Aflade d. 3 dec. 1856 apotekarexamen och tjänstgjorde därefter å apoteket Kronan i Stockholm från febr. 1857 till maj 1859 samt å apoteket Enhörningen i Göteborg från nov. 1859 till april 1867, delvis såsom föreståndare. Han tjänstgjorde därefter från juli 1868 till maj 1873 å apoteket Kronan i Göteborg och inköpte d. 1 juni 1873 apoteket i Mariestad samt erhöill d. 1 aug. 1873 privilegium å detsamma.

C. var en synnerligen kunnig och praktiskt dugande apotekare. Hans duglighet och redbarhet gjorde sig äfven gällande i flera kommunala värf, som blefvo honom anförtrödda i Mariestad.

Död d. 21 mars 1880 i Mariestad.

Gift d. 18 maj 1873 i Fredrikstad i Norge med CHRISTIANA ELINA FREDRIKA DOROTHEA AUGUSTA GULLBERG-FLEISCHER, född d. 6 dec. 1843 i nämnda stad, dotter till grosshandlaren CHRISTIAN FLEISCHER, och EMILIA GULLBERG, gift [2] d. 6 juni 1879 med kanslisekreteraren ALFRED LUNDGREN, född d. 6 nov. 1842, död d. 31 maj 1897.]

Barn: CHRISTIAN ADOLF, född d. 5 juni 1874, död d. 20 sept. 1876 i Mariestad; — EMILIE VILHELMINA (kallar sig SPENCER), född d. 20 aug. 1877, gift d. 18 april 1906 med hofrätts-e. o. notarien, landsfogden i Skaraborgs län ERIK EDENGREN, född d. 27 dec. 1866.

WESTLING, PEHR ABRAHAM. Född d. 16 maj 1825 i Sättra, Västernorrlands län.

Föräldrar: Landtbrukaren ANDERS WESTLING, född d. . . ., död d. . . ., och CHRISTINA DOROTHEA FRÖST, född d. . . ., död d. . . .

W. uppfostrades från sitt 8:e år hos morbrodern, hofpredikanten, prosten P. A. Fröst i Solna, där han åtnjöt enskild undervisning. Antogs 1837 till elev å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och fortsatte från sept. 1841 elevtjänstgöringen å apoteket Lejonet i Stockholm, där han d. 4 okt. 1843 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter från d. 1 nov. 1843 till d. 7 april 1845 å apoteket i Arboga, från april 1845 till april 1846 å apoteket i Nora, från april 1846 till d. 1 jan. 1849 å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och å apoteket i Säter till slutet af maj s. å. Han förestod därpå brunnsapoteket vid Porla under sommaren 1849, tjänstgjorde å apoteket i Köping från d. 1 aug. 1849 till aug. 1850, å apoteket Kronan i Stockholm till d. 15 sept. 1851, å apoteket Enhörningen i Göteborg till d. 1 mars 1860 och å apoteket Kronan i Göteborg till d. 24 sept. 1861. Inskrefs höstterminen 1861 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 4 juni 1862 apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter till juni 1863 å apoteket Kronan i Göteborg, från d. 20 juni 1863 till d. 4 maj 1864 å apoteket Lejonet i Gäfle samt till maj 1865 å apoteket i Södertälje.

Erhöll d. 21 april 1865 personligt privilegium å nya apoteket i Söderåkra inom Kalmar län, hvilket af honom anlades samt i nov. s. å. öppnades för allmänheten. Erhöll d. 27 aug. 1880 personligt privilegium å apoteket i Mariestad och öfvertog detsamma d. 16 dec. 1880.

W. ägnade sig med förkärlek åt botaniska studier samt har till farmaceutiska föreningen öfverlämnat såsom gåfva ett af honom hopbragt herbarium på 2,000 arter och till farmaceutiska institutet ett ännu större herbarium å 6,000 arter.

Död d. 24 juni 1893 i Mariestad.

Gift 1) d. . . . 1868 med MARIA OLSSON, född d. 2 april 1842, död d. 15 nov. 1882 i Mariestad, dotter till landtbrukaren i Söderåkra OLOF OLSSON och HELENA ELMDAHL.

Barn: PER RICHARD, född d. 14 nov. 1868. Leg. apotekare. Fil. d.r. Professor vid farmaceutiska institutet: — EVA INGEBORG MARIA, född d. 8 dec. 1870, gift d. 26 april 1910 med

kamreraren EDVARD BLOM, född d. 1 aug. 1867; — ARVID JOHAN, född d. 27 mars 1876, död d. . . . 1896.

2) d. 16 dec. 1883 med EMMA CHARLOTTA ÅKERMAN, född d. 15 sept. 1843, död d. 27 febr. 1911, dotter till guldsmeden CARL JULIUS ÅKERMAN och JOHANNA SOFIA TIBERG, gift [1] d. 31 okt. 1875 med järnhandlanden FELIX NÄRMAN, född d. . . . död d. 14 dec. 1881.]

KINNANDER, FRANS LEONARD. Född d. 1 jan. 1843 i Linköping.

Föräldrar: Skräddaren PER JAKOB KINNANDER, född i Hägerstad d. 18 mars 1812, död d. 11 maj 1849, och EVA LOTTA WÄLLGREN, född d. 19 juni 1812, död d. . . .

K. sökte 1855 inträde vid Linköpings högre allmänna läroverk och erhöll här undervisning till 1859, då han antogs till elev å apoteket Örnen i Karlstad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 11 juni 1864 och apotekarexamen d. 31 jan. 1871. Han tjänstgjorde därefter å apoteken Örnen i Karlstad, Skellefteå, Strängnäs och Enhörningen i Göteborg samt förestod dåvarande medikamentsförrådet i Strömsholm åren 1873–77. Erhöll d. 12 mars 1886 privilegium å apoteket i Hemse och transporterades d. 24 nov. 1893 till Mariestad. Han åtnjöt sedan 1898 tjänstledighet och förestods apoteket under ledigheten af legitimerade apotekaren Edvard Georg Källström.

K. har till Mariestad donerat 40,000 kronor att användas till inköp af ångspruta, byggnad för densamma och till beklädnad af fattiga barn m. m.

I sitt testamente förordnade han att återstoden af hans kvarlåtenskap, sedan vissa belopp utbetalts till ett antal personer, skulle förvaltas af Skaraborgs läns landsting och »utgöra en fond till underhåll af en på lämplig hygienisk plats på landet anlagd koloni för upptagande till uppfostran af miss- eller vanvårdade barn från Mariestads stad och län efter mönster af den på Dalsland af Stockholms kristliga sedlighetsförening för detta ändamål anlagda kolonien». De testamentariska donationerna utgjorde omkring 100,000 kronor.

Död d. 10 juni 1909 å Serafimerlasarettet i Stockholm.
Ogift.

NORBERG, CARL EDOUARD. Född d. 20 nov. 1854 i Västervik.

Föräldrar: Handlanden CARL ADOLF NORBERG, född d. . . . 1811, död d. . . . 1890, och CLARA JOHANNA MARIA EGGE, född d. 21 jan. 1829, död d. . . .

N. idkade skolstudier vid läroverket i Västervik åren 1864—1870 och antogs d. 24 okt. 1870 till elev å apoteket Nordstjärnan i Stockholm. Aflade farmacie studiosi-examen, d. 10 dec. 1873 och fortsatte därefter tjänstgöringen å samma apotek till d. 1 juni 1875. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade apotekarexamen d. 14 maj 1877. Han tjänstgjorde sedermera å apoteken Kronan i Göteborg och i Kristinehamn samt förestod apoteket i Fränsta åren 1886—93. Erhöll d. 30 nov. 1893 privilegium å apoteket i Jörlanda samt d. 17 nov. 1900 transport till apoteket i Rättvik och slutligen d. 17 dec. 1909 transport till apoteket i Mariestad.

Död d. 24 sept. 1917 i Mariestad.

Gift d. 3 aug. 1888 med THERESE WILHELMINA WALLMAN, född d. 24 dec. 1860, dotter till godsägaren GUSTAF FREDRIK WALLMAN och TEKLA JOSEFINA JOACHIMSON.

Barn: GUSTAF YNGVE VILHELM, född d. 9 nov. 1889. Forstmästare; — INEZ SIGNE MARIA, född d. 30 nov. 1892, död d. 30 nov. 1893; — DAGMAR AUGUSTA THERESIA, född d. 10 juni 1895; — EIVOR JENNY LINNÉA, född d. 16 sept. 1896.

ÅKERLUND, KARL ERIK. Född d. 21 maj 1860 i Stockholm.

Föräldrar: Postvaktmästaren JOHAN ERIK ÅKERLUND, född d. 17 aug. 1825, död d. 15 april 1875, och BRITA KATARINA JONSDOTTER, född d. 30 nov. 1827, död d. 31 maj 1874.

Å. aflade mogenhetsexamen vid södra latinläroverket i Stockholm d. 19 maj 1880, blef elev å apoteket Hvita Björnen i Stockholm d. 1 juli 1876 och aflade farmacie studiosi-examen d. 22 sept. 1881 samt apotekarexamen d. 21 jan. 1886. Tjänstgjorde å apoteket Hvita Björnen i Stockholm från d. 22 sept. 1881 till d. 18 jan. 1887 och å apoteket i Skövde från d. 19 jan. 1887 till d. 18 jan. 1905. Erhöll privilegium å apoteket i Lilla Edet d. 31 dec. 1904 och transport till apoteket i Mariestad d. 1 mars 1918.